

BETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme.***FremSAT af Naalakkersuisoq for Sundhed***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Eqaaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut

Medlem af Inatsisartut, Aslak W. Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Emanuel Nûko, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 23.marts under FM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Nærværende forslag til Inatsisartutlov indeholder en videreførelse af gældende regler fra landstingsforordningen om smitsomme sygdomme med senere ændringer, nye regler og på baggrund af de erfaringer som er gjort under COVID19 pandemien. Lovforslaget bygger på de samme regler som i Danmark. Den største ændring er, at Epidemikommissionen ikke længere bemyndiges til at kunne fastsætte forbud, men at denne kompetence flyttes til Naalakkersuisut. Epidemikommissionen vil efter ændringen fungere som et rådgivende organ.

Helt overordnet skal loven sikre, at smitsomme sygdomme ikke kommer ind i landet og spredes i samfundet og er helt nødvendig for handlekompetence til at beskytte samfundet og borgerne mod epidemier.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen var der enighed om nødvendigheden af en lov, der sikrer beskyttelse borgerne og samfundet mod smitsomme sygdomme. Det blev også drøftet, at der er tale om vidtgående regler, og at Naalakkersuisut bemyndiges til en øget kompetence. Punktet blev henvist til udvalgsbehandling.

3. Høringssvar

De afgivne høringssvar er vedlagt lovforslaget, hvilket er i overensstemmelse med formkravene opstillet af Inatsisartuts Formandskab.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering er beskrevet under forslagens almindelige bemærkninger. Det er her anført, at forslaget kan medføre negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, hvis der gennemføres foranstaltninger som følge af denne lov. Disse vil afhænge af flere faktorer, bl.a. intensitet og længden af perioden med foranstaltninger, og om der er rejserestriktioner.

5. Henvendelse fra Formandskabet i Inatsisartut

Udvalget er blevet kopi-orienteret på en henvendelse til Formanden for Naalakkersuisut, dateret 4. april 2022. Kopi af brevet indgår i betænkningen som bilag 1.

6. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet Formanden for Naalakkersuisut om at besvare spørgsmål vedr. muligheden for parlamentarisk kontrol, samt vedr. de foreslåede ændringer i epidemikommissionens rolle. Udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisuts svar indgår i betænkningen som bilag 2 og 3.

7. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at der er enighed om, at det er nødvendigt, at borgerne og samfundet sikres beskyttelse, når der er tale om smitsomme sygdomme.

7.1. Epidemikommissionens rolle

Udvalget har noteret sig, at Politimesteren/ Politidirektøren i sit høringssvar hæfter sig ved, at Epidemikommissionen med forslaget ændres *”fra at være et selvstændigt uafhængigt organ med egen beslutningskompetence til at være et rådgivende organ for Naalakkersuisut, der herefter kan træffe de afgørelser, der i dag er undergivet Epidemikommissionens kompetence.”* Yderligere anfører politimesteren i sit høringssvar, at muligheden for armslængeprincippet derved fjernes. (Se side 74 i lovbemærkningerne)

Udvalget har som led i behandlingen af lovforslaget anmodet Naalakkersuisut om at redegøre for ændringerne i Epidemikommissionens rolle.

Naalakkersuisut oplyser i sit svar, at en række tiltag efter den nugældende lov alene kan iværksættes af epidemikommission. Epidemikommissionen har således kompetence til at påbyde civile foranstaltninger, herunder lægeundersøgelse, isolation, tvangsindlæggelse og afspærring af geografiske områder. Med forslaget til ny Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme mister Epidemikommissionen denne kompetence, og vil herefter alene have kompetence til at afgive indstilling vedr. fastsættelse eller ophævelse af regler i henhold til loven. Kompetencen til at påbyde civile foranstaltninger vil således fremover ligge hos Naalakkersuisut (Landslægeembedet), hvis lovforslaget vedtages i den foreliggende form.

Om baggrunden for den foreslåede ændring af Epidemikommissionens rolle oplyser Naalakkersuisut i sit svar, at Naalakkersuisut i forbindelse med håndteringen af Covid-19 ”*har gjort sig nogle erfaringer om nedsatte udvalg, politiske behandlinger, befolkningens reaktioner og de sundhedsfaglige elementer i pandemier. Et af de vigtige elementer heraf, er at Naalakkersuisut er forpligtet til at handle korrekt, hurtigt og proportionelt, og sker dette ikke, bærer Naalakkersuisut konsekvenserne herfor. Det er derfor nødvendigt at beslutningskompetencen for de principielle beslutninger forbliver ved Naalakkersuisut, dog under kyndig vejledning af epidemikommissionens medlemmer, herunder Landslægeembedet, Politiet m.v.*”

7.2. Parlamentarisk kontrol

Formandskabet for Inatsisartut henstillede i januar 2021 til Naalakkersuisut at tage initiativ til, at der i epidemiloven indarbejdes principper for parlamentarisk kontrol med indgreb i medfør af loven. Formandskabet bemærkede herved, at de beslutninger, der træffes vedr. Covid19 situationen, er af stor og indgribende betydning for borgere og virksomheder, ligesom Formandskabet pegede på behovet for klarhed og gennemsigtighed i forhold til beslutningsgrundlag og konsekvenser. Formandskabet henviste desuden til, at et forslag til ny epidemilov på daværende tidspunkt var under behandling i Danmark, med bl.a. det formål at sikre den parlamentariske kontrol med indgreb i medfør af epidemiloven.

Det foreliggende lovforslag indeholder imidlertid ikke bestemmelser, som tilsikrer parlamentarisk kontrol med tiltag i medfør af epidemiloven.

Til belysning af baggrunden herfor oplyser Naalakkersuisut i et svar til udvalget, at indarbejdelse af bestemmelser om parlamentarisk kontrol, svarende til de bestemmelser som indgår i den i Danmark gældende epidemilov ikke nødvendigvis i alle henseender vil være

hensigtsmæssigt, idet de politiske systemer i Grønland og Danmark ikke er identiske. Naalakkersuisut ønsker derfor de praktiske såvel som juridiske konsekvenser fuldt ud belyst, forud for fremsættelse af et forslag til ændring af epidemiloven, hvorved der vil blive indført en parlamentarisk kontrolordning svarende til den danske.

Familie- og Sundhedsudvalget tager dette til efterretning.

Familie- og Sundhedsudvalget finder det imidlertid ønskeligt at understøtte fremdriften i disse bestræbelser gennem fastsættelse af en såkaldt ”solnedgangsklausul”, som indebærer, at Inatsisartutloven uden videre ophæves d. 1. juli 2023.

Udvalget fremsætter ændringsforslag i overensstemmelse hermed (bilag 4).

Forventningen er herefter, at Naalakkersuisut fremsætter forslag til en ny Inatsisartutlov om civile foranstaltninger mod smitsomme sygdomme senest til forårssamlingen 2023, og at dette lovforslag indeholder bestemmelser til sikring af parlamentarisk kontrol med de – meget vidtgående - indgreb, som inatsisartutloven hjemler.

8. Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg fremsætter ændringsforslag.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Hans Peter Poulsen
Formand

Anna Wangenheim
Næstformand

Mikivsuk Thomassen

Eqaluk Høegh

Mala Høy Kúko

Aslak W. Jensen

Emanuel Nûko